מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מילים בעברית שיש להן יותר ממשמעות אחת
- לזהות כיצד הקשר המשפט קובע את המשמעות הנכונה
- לתרגל יצירה של בדיחות וציורים מילוליים סביב מילים כפולות משמעות

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – מדינה באסיה
2. א – עוף
3. א – מוני (כמו מונית)
4. ד – כל התשובות נכונות
5. א – איבר של ציפור וגם חלק במטוס
6. א – עין
7. ג – שני הפירושים ביחד
8. א – משנה את המשמעות של המילה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כמו בהבדל בין ארצה לארצה (שלה)
2. נכון – שתי האותיות יכולות להישמע דומה בהגייה
3. לא נכון – היא יכולה להתייחס גם לתספורת ישרה
4. נכון – נגיד בנק ישראל, או 'הוא יגיד'
5. לא נכון – להפך - יש לה לפחות שתי משמעויות שונות
6. נכון – המילים סביב המילה מכוונות אותנו למשמעות הנכונה

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. הודו
2. עין
3. מפיק
4. החלקה
5. כנף

חלק ד' – התאימו מילה לשתי המשמעויות שלה

- 1 – ה (מדינה באסיה / סוג עוף)
- 2 – ד (איבר בגוף לראייה / מעיין מים)
- 3 – א (איבר של ציפור / חלק במטוס)
- 4 – ג (ראש בנק ישראל / צורת עתיד של להגיד)
- 5 – ב (תספורת ישרה / גלישה על קרח)

חלק ה' – סדר נכון לפתרון חידה בתמונה

1. מסתכלים בתמונה ומנסים להבין מה רואים בה
2. קוראים את הרמז הכתוב ליד התמונה
3. חושבים על שתי משמעויות אפשריות למילה
4. לוחצים על הכפתור 'גלו' כדי לבדוק את התשובה
5. בודקים אם הניחוש התאים לתשובה הנכונה

חלק ו' – כתיבה והסבר

1. בתוך המילה אלמונית אפשר למצוא את הצירוף מוני, כמו במילה מונית, ולכן אפשר לצייר מצב מצחיק של מונית שנוסעת למקום בשם אלמונית
2. ערב יכול להיות גם חלק מהיום (בין היום ללילה) וגם לערבב משהו, או שם של מדינה (ערב הסעודית)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדקו שהתלמיד כתב מילה אמיתית עם שתי משמעויות נכונות
- התשובה צריכה להסביר שההקשר עוזר לבחור את הפירוש המתאים למשפט
- דוגמה טובה: ארצה/ארצה (שלה), או דוגמה דומה מהשיעור

טיפים להפעלה:

- אפשר להציג כמה תמונות מהדף בכיתה ולבקש מהתלמידים לנחש את שתי המשמעויות לפני שחושפים את התשובה
- כדאי לעודד את התלמידים ליצור בעצמם מילה כפולת משמעות ולצייר אותה, כמו באתגרים שבדף

דף תרגול: מילים כפולות משמעות

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף המשחקים יש תמונות שבהן מילה אחת מסתתרת בשתי משמעויות שונות, למשל 'הודו' שיכולה להיות מדינה או עוף. בדף התרגול נלמד לזהות מילים כאלה ולהבין איך ההקשר עוזר לנו להבין את הכוונה הנכונה.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המשמעות הראשונה של המילה 'הודו' לפי התמונה בדף?

א) מדינה באסיה ב) עוף ג) פרי ד) צבע

2. מהי המשמעות השנייה של המילה 'הודו'?

א) עוף ב) מדינה ג) ירק ד) בגד

3. איזו מילה מסתתרת בתוך המילה 'אלמונית'?

א) מוני (כמו מונית) ב) למד ג) אלמוג ד) מילה

4. המילה 'מעוצב' יכולה להתייחס ל...

א) שיער בלבד ב) עוגה בלבד ג) גינה בלבד ד) כל התשובות נכונות

5. איזו משמעות כפולה יש למילה 'כנף' לפי התמונה?

א) איבר של ציפור וגם חלק במטוס ב) חלק ברכב ג) סוג בגד ד) כלי נגינה

6. איזו מילה יכולה להתייחס גם לאיבר בגוף וגם למעיין מים?

א) עין ב) יד ג) רגל ד) אוזן

7. במילה שמוצגת עם 'אחים' (אש), איזה פירוש נוסף יש לה בתמונה?

א) אח במשפחה בלבד ב) אש בלבד ג) שני הפירושים ביחד ד) אף אחד מהם

8. מה עושה ה'מפיק' במילה כמו 'ארצה'?

א) משנה את המשמעות של המילה ב) לא משנה כלום ג) מבטל את המילה ד) הופך לשאלה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מפיק הוא נקודה קטנה שיכולה לשנות את משמעות המילה	☐	☐
2	המילים 'עם' ו'אם' נשמעות דומה בגלל האותיות ע' ו-א'	☐	☐
3	המילה 'החלקה' יכולה להתייחס רק להחלקה על קרח	☐	☐
4	המילה 'נגיד' יכולה להיות גם תפקיד וגם צורת פועל בעתיד	☐	☐
5	מילה כפולת משמעות היא מילה שיש לה פירוש אחד בלבד	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
6	ההקשר במשפט עוזר להבין איזו משמעות של המילה מתאימה	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה _____ יכולה להיות גם מדינה באסיה וגם סוג של עוף

2. המילה _____ יכולה להיות גם איבר בגוף לראייה וגם מעיין מים

3. הנקודה הקטנה מתחת לאות ה' נקראת _____

4. המילה _____ יכולה להתייחס גם לתספורת ישרה וגם לגלישה על הקרח

5. המילה _____ יכולה להיות גם איבר של ציפור וגם חלק במטוס

4 חלק ד' – התאימו מילה לשתי המשמעויות שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הודו	___	**א.** איבר של ציפור / חלק במטוס
2. עין	___	**ב.** תספורת ישרה / גלישה על קרח
3. כנף	___	**ג.** ראש בנק ישראל / צורת עתיד של להגיד
4. נגיד	___	**ד.** איבר בגוף לראייה / מעיין מים
5. החלקה	___	**ה.** מדינה באסיה / סוג עוף

5 חלק ה' – סדר נכון לפתרון חידה בתמונה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	קוראים את הרמז הכתוב ליד התמונה
☐	מסתכלים בתמונה ומנסים להבין מה רואים בה
☐	לוחצים על הכפתור 'גלו' כדי לבדוק את התשובה
☐	בודקים אם הניחוש התאים לתשובה הנכונה
☐	חושבים על שתי משמעויות אפשריות למילה

6 חלק ו' – כתיבה והסבר

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה המילה 'אלמונית' יכולה להסתיר בתוכה את המילה 'מוני' (כמו מונית), ולמה זה מצחיק בתמונה

2. הסבירו מהו ההבדל בין המילה 'ערב' כזמן ביום לבין מילה אחרת שנשמעת דומה

כרטיס יציאה

כתבו מילה אחת כפולת משמעות ושתי המשמעויות שלה

מה תפקיד ההקשר בהבנת מילה כפולת משמעות?

תנו דוגמה למילה שמשנה משמעות בגלל מפיק

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀